

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 442/24
28.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Зорице Јовановић, председника већа, Драгице Савелић Николић и Предрага Васића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Илић, адвокат из Вршца, Трг Победи бр. 3/1, против туженог Републичког геодетског завода из Београда, Булевар војводе Мишића бр. 39, кога заступа Државно правобранилаштво из Београда, Косовска бр.31, ради утврђења и враћања на рад, одлучујући о изјављеној жалби тужиље против пресуде Првог основног суда у Београду П1 7931/21 од 17.05.2023. године, у седници већа одржаној 28.08.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 7931/21 од 17.05.2023. године у ставу један и три изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Образложење

Ставом један изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 7931/21 од 17.05.2023. године одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд утврди да је тужилца засновала радни однос на неодређено време код туженог по основу уговора о обављању привремених и повремених послова почев од 14.11.2018. године, као и да обавезе туженог да тужиљу врати на рад на послове који одговарају њеној стручној спреми.

Ставом два изреке одбачена је тужба тужиље у делу у коме је тражила да суд наложи туженом да са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време, као недозвољена.

Ставом три изреке обавезана је тужила да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 85.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење пресуде до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбу је, благовремено, изјавила тужила, из свих разлога предвиђених чланом 373 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.72/11), побијајући је у ставу један и три изреке.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је, као другостепени суд, нашао:

-жалба је неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде, у побијаном делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка, које би биле од утицаја на законитост и правилност ожалбене пресуде, у том делу.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужила је у периоду од 14.11.2018. године до 31.12.2021. године, по основу више уговора о обављању привремених и повремених послова, непрекидно обављала послове радног места "млађи саветник", у Служби за катастар непокретности Вршац - Одсек за правне послове Вршац, те је у наведеном периоду обављала исту врсту послова, систематизованих код туженог, Правилником о систематизацији послова, и то континуирано, са пуним радним временом, као и запослени код туженог са пуним радним временом и уз исплату зараде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, имајући нормативну основу којом је регулисана процедура заснивања радног односа у државним органима, закључак је првостепеног суда да су тужбени захтеви тужиле, садржине наведене у ставу један изреке ожалбене пресуде, неосновани, на основу одредаба члана 2 став 1 и члана 48 став 1 Закона о државним службеницима. Наиме, првостепени суд је нашао да се заснивање радног односа код туженог врши путем јавног оглашавања или премештајем. У конкретном случају, тужила је радила код туженог по основу уговора о привременим и повременим пословима, који нема карактер радног односа, те се на тужилу не могу применити наведене одредбе Закона о државним службеницима, због чега тужиле, по даљем налажењу првостепеног суда, не припадају права као запосленом у радном односу и, самим тим, уговор о привременим и повременим пословима не може да се уподоби ни уговору на одређено време. Осим тога, тужила није стекла статус државног службеника у смислу члана 2 став 1 Закона о државним службеницима, а није ни засновала радни однос код туженог у складу са наведеним законом по основу јавног конкурса, те како је обављала рад по основу уговора о привременим и повременим пословима, првостепени суд закључује да се нису стекли услови за преображај радног односа у смислу члана 37 Закона о раду, јер радни однос по основу уговора о привременим и повременим пословима не може да прерасте у радни однос на неодређено време, с обзиром да се не ради о радном односу, већ о раду

ван радног односа. Код изложеног, првостепени суд је одлучио као у ставу један изреке ожалбене пресуде, јер нема правног основа по коме би тужила била враћена на рад, с обзиром да није остварила радни однос код туженог. Првостепени суд је нашао да и у ситуацији да је тужила радила према уговору о раду на одређено време не би могла остварити право на преображај радног односа, јер је одредбом члана 63 Закона о државним службеницима прописано да радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време, изузев приправнику који положи државни или посебан стручни испит.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право, дајући за своју одлуку садржану у ставу један изреке ожалбене пресуде потпуне и јасне разлоге, које прихвата и овај суд, у поступку жалбене контроле.

Наводи жалбе не доводе у сумњу правилност ожалбене пресуде, у наведеном делу, нити пружају доказе за супротно, а жалба износи своје правно схватање које није од утицаја на другачије пресуђење управо из разлога које даје првостепени суд, те се овај суд користи овлашћењем из одредбе члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, којом је прописано да ако се пресудом жалба одбија, у образложењу пресуде суд неће детаљно образлагати пресуду у случају да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, а ожалбена пресуда, супротно наводима жалбе, није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка, на које се, неосновано, у жалби указује. Наиме, супротно наводима жалбе, ожалбена пресуда не садржи битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, јер је јасна у погледу разлога о одлучним чињеницама и даје потпуне разлоге. Првостепени суд је, дајући разлоге за своју одлуку, ценио изведене доказе у смислу члана 8 Закона о парничном поступку, те су, у том смислу, без утицаја на правилност донете првостепене пресуде наводи тужиле у жалби који се односе на оцену доказа.

Неосновани су и наводи жалбе да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, имајући у виду одредбу члана 228 Закона о парничном поступку којом је прописано да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којима оспорава наводе из доказа противника, а суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основности захтева, у ком смислу је првостепени суд и поступио, а тужила, на рочишту на коме је главна расправа закључена, након доказног поступка предлога у допуну доказног поступка није имала.

Код наведеног утврђеног чињеничног стања у првостепеном поступку, неосновани су и наводи жалбе о погрешној примени материјалног права.

Наиме, делокруг туженог су геодетски радови и послови државне управе, у смислу одредаба члана 10 Закона о државном премеру и катастру. Тужени је у време ступања тужиле на рад – 14.11.2018. године, био корисник јавних средстава (Правилник о списку корисника јавних средстава објављен у Службеном гласнику Републике Србије бр. 118/17), и даље. На радне односе код туженог, супротно наводима жалбе, како је нашао првостепени суд, примарно се примењује Закон о државним службеницима, а супсидијарно, у погледу питања која тим законом нису регулисана,

Закон о раду, те се у конкретном случају не може применити фикција радног односа на неодређено време која се активира ступањем запосленог на рад, без закључења уговора о раду, у смислу члана 32 став 2 Закона о раду, иако је тужила радила на систематизованим пословима који улазе у сталну делатност туженог, с обзиром на одредбе члана 48 став 1 и члана 63 Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС" бр. 79/05, са изменама и допунама), на које се позвао првостепени суд у образложењу ожалбене пресуде. У конкретном случају, тужила није засновала радни однос код туженог ни на један од наведених начина, те је правилно првостепени суд одбио тужбени захтев да се утврди да је тужила засновала радни однос на неодређено време код туженог 14.11.2018. године, због чега је ожалбена пресуда потврђена у ставу један изреке, имајући у виду и да се у односу на туженог, као корисника јавних средстава, примењује и Закон о буџетском систему. Законом о изменама и допунама тог закона ("Службени гласник РС", бр. 108/13 од 06.12.2013. године), у члану 27е, додати су нови ставови 34 и 35, којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године. Изузетно од тог става, радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава ("Службени гласник РС", бр. 1113/13, са новелама). Наведена одредба члана 27е став 34 Закона новелирана је каснијим изменама и допунама ("Службени гласник РС", бр. 142/14 од 25.12.2014. године, бр. 103/15 од 14.12.2015. године, бр. 99/16 од 12.12.2016. године, бр. 113/17 од 17.12.2017. године, бр. 95/18 од 08.12.2018. године, бр. 31/19 од 29.04.2019. године, бр. 72/19 од 07.10.2019. године и бр. 149/20 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године, а у конкретном случају тужбени захтев тужиле односи се на 14.11.2018. године. Чланом 105 наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона. Дакле, наведене одредбе Закона о буџетском систему, којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, што произилази из одредбе члана 105 тог закона. Код утврђеног чињеничног стања да је тужила на основу више сукцесивно закључених уговора о привременим и повременим пословима обављала исте послове у наведеном периоду, то се у конкретном случају имају применити наведене одредбе Закона о буџетском систему, којима је било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе. Како из наведеног утврђеног чињеничног стања у првостепеном поступку не произилази постојање сагласности надлежног министарства за заснивање радног односа, и из наведених разлога правилна је одлука првостепеног суда садржана у ставу један изреке ожалбене пресуде, а неосновани наводи жалбе о погрешној примени материјалног права.

Правилна је и одлука о парничним трошковима, садржана у ставу три изреке

о жалбене пресуде (решење), донета, супротно наводима жалбе, правилном применом одредаба члана 153 и члана 154 Закона о парничном поступку.

Тужиља није успела у поступку по жалби, те нема право на накнаду трошкова насталих у поступку поводом тог правног лека и стога је овај суд, применом одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, донео одлуку као у ставу два изреке ове пресуде (решење).

Из наведених разлога, на основу члана 390 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Зорица Јовановић, с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**